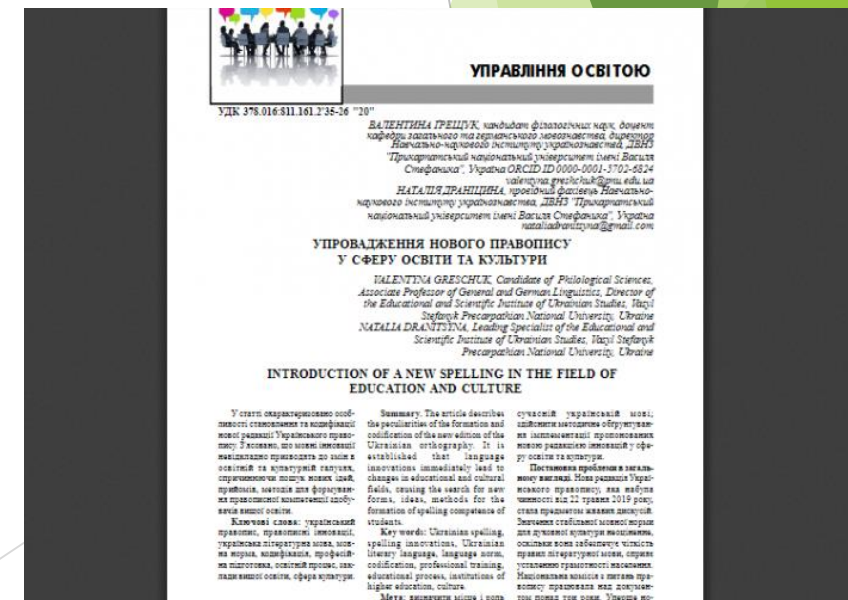
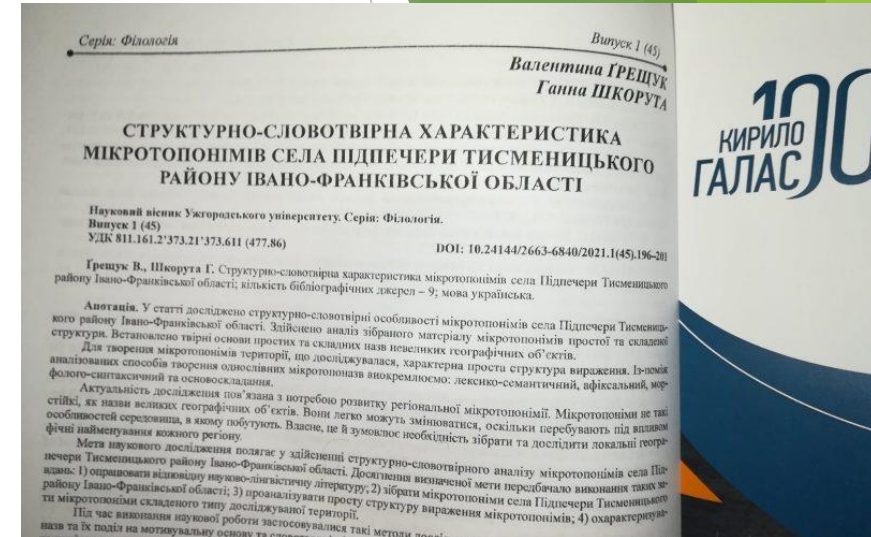

Про результати
наукової діяльності
Навчально-наукового
інституту
українознавства за
2021 рік

За звітний період співробітниками нашого Інституту опубліковано низку статей у наукових виданнях:

- ▶ Грещук В., Грещук В. Епітетна характеристика персонажів у новелах Василя Стефаника. Василь Стефаник у дослідженнях і спогадах / упоряд. С. Хороб. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2021. С. 332-341.
- ▶ Грещук В.В., Грещук В.В. Гуцульська мовна картина світу крізь призму української художньої мови. *Рідне слово в етнокультурному вимірі*: зб. наук. праць / Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. Дрогобич: Посвіт, 2021. С. 22-32.
- ▶ Грещук В., Драніцина Н. Упровадження нового правопису у сферу освіти та культури. *Освітні обрії*. Том 52, № 1 (2021). С. 90-95.
- ▶ Грещук В., Шкорута Г. Структурно-словотвірна характеристика мікротопонімів села Підпечери Тисменицького району Івано-Франківської області. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія*. 1 (45), 2021. С. 196-201.
- ▶ Шкорута Г. Лінгвокультурологічний аспект аналізу мікротопонімії Івано-Франківської ОТГ. *Еврика - XXII*. Збірник студентських наукових праць. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2021. С. 136-138.
- ▶ Грещук В. Методичні рекомендації до проведення самооцінювання студентів ОР бакалавра та магістра спеціальностей «035 Філологія 035.01 Українська мова і література», «014 Середня освіта 014.01 Українська мова і література» денної та заочної форм навчання / упорядники: Кудельницька Л. Ю., Шкорута Г. Л. Івано-Франківськ: видавництво «Голіней», 2021. 40 с. (вийшла друком)

Також співробітниками нашого Інституту опубліковано низку статей в засобах масової інформації:

- ▶ Драніцина Н. Про новий правопис і суперечки довкола нього. *Освітнянське слово*. 2021. № 2-3. С. 4.
- ▶ Ґрещук В. *Словники - музеї слів*. *Освітнянське слово*. 2021. № 8-9. С. 4-5.

День рідної мови

Про новий правопис і суперечки довкола нього

Нова редакція Українського правопису, яка набула чинності 22 травня 2019 року, стала предметом жвавих дискусій. І це не оказіональне явище, адже значення стабільної мовної норми для духовної культури неозціненне, оскільки вона забезпечує чіткість правил літературної мови, сприяє усталенню грамотності населення.

Національна комісія з питань правопису працювала над документом понад три роки. Уперше новий правописний проект було опубліковано в серпні 2018 року, потім тривало громадське обговорення, тому в остаточній редакції враховано чимало зауважень. Частина громадян була занепокоєна двоїстістю та нелогічністю низки оприлюднених положень, а хтось акцентував на тому, що вони є даниною минулому і не відповідають сучасним вимогам.

Варто наголосити на тому, що вперше за всю історію України нова редакція правопису пройшла етап широкого громадського обговорення, протягом якого висунуто близько трьох тисяч пропозицій.

Відомо, що однією з найсуттєвіших ознак етнокультурної цілісності держави є функціонування в різних суспільних сферах літературної мови, яка має кодифікований правопис. Як зазначають автори нового Українського правопису, сучасна редакція повертає до життя деякі особливості правопису 1928 року, що є частиною української орфо-

вил – це завдання насамперед професійних мовознавців, співтворцями Українського правопису є також широке коло освічених українців, писемна практика яких узвичаює те чи інше написання.

Нинішня українська мова є багатифункціональним

них норм може дезорієнтувати людей через небажання чи неспроможність перевчитися. Хоча є й протилежна думка: у період, коли мова тільки утверджується, коли її норми ще не стали "табличкою множень" для більшості населення країни, – саме тоді й варто реформувати чинні норми.

Зміни, яких зазнала українська мова протягом радянського періоду, не можна вважати наслідком її розвитку. Боязь варіативності й розмивання норм є безпідставними. Мова, що звільнилася від гніту, має повернути собі й необхідний простір свобод для природного руху, розвитку й удосконалення.

28 січня 2021 року Окружний адміністративний суд Києва визнав незаконною та скасував постанову Уряду про запровадження нового Українського правопису через порушення тодішнім Кабінетом у травні 2019 року процедури під час її прийняття, адже закон, який надавав право Кабінету приймати таку постанову, визнано неконституційним. Водночас Міністр освіти зазначив, що шанси на повернення Українського правопису залишатимуться, адже його можна буде перезатвердити рішенням Національної комісії зі стандартів державної мови, якщо комісія вважатиме це доцільним.

Питання гуманітарної чи, конкретніше, мовної політики не є маргінальними. Українська мова не повинна бути предметом для політичних спекуляцій, саме тому норми нещодавно ухваленого мовного закону та норми нової редакції Українського правопису мають бути не проігноровані, а втілені. Тенденція повернення до властивих саме українській

Наукове дослідження

Словники – музеї слів

Нещодавно вийшов у світ другий том словника "Гуцульська діалектна лексика та фраземіка в українській художній мові". 11 грудня 2019 р. на Факультеті філології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника було презентовано перший том цієї важливої лексикографічної праці. Наприкінці минулого року, коли відзначали День української мови та писемності, з'явився другий том словника "Гуцульська діалектна лексика та фраземіка в українській художній мові", презентація якого відбулася напередодні Міжнародного дня рідної мови цього року. Таким чином, масово двотомне видання фундаментальної лексикографічної праці "Гуцульська діалектна лексика та фраземіка в українській художній мові", яка вийшла друком за кошти Івано-Франківського обласного бюджету накладом 300 примірників.

Автор ідеї та концепції, керівник проекту і відповідальний редактор словника Василь Ґрещук – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Попередні матеріали до словникових статей підготували: Роман Бачкур (літери А, Е, Є, Ж, И, І, І, І, С, Х, Щ, Я); Валентина Ґрещук (літери Г, Ґ, Н, Т, У, Ю); Іван Думчак (літери В (до відкося), З, Р, Ф, Ш); Ліля Парилляк (літери Б, Д, Л, М, О, П, Ч); Віра Пітель (літери В (від видмо), К, Ц). Остаточна редакція усіх словникових статей – Василь Ґрещук.

Технічне оформлення словникових матеріалів здійснила Ірина Шижеринська.

У словникових статтях охарактеризовано значення понад 7,5 тисяч гуцульських діалектизмів, не враховуючи фонетичних варіантів, проілюстровано використання їх кожним автором у своїх художніх текстах з паспортизацією, відзначено їх образне вживання. Словник буде дуже корисним для мовознавців, викладачів, аспірантів, студентів філологічних спеціальностей, учителів, письменників, краєзнавців, працівників видавництва і всіх, хто закоханий у самотнє народне слово.

близько ста авторів, починаючи від Юрія Федьковича і закінчуючи сучасними письменниками.

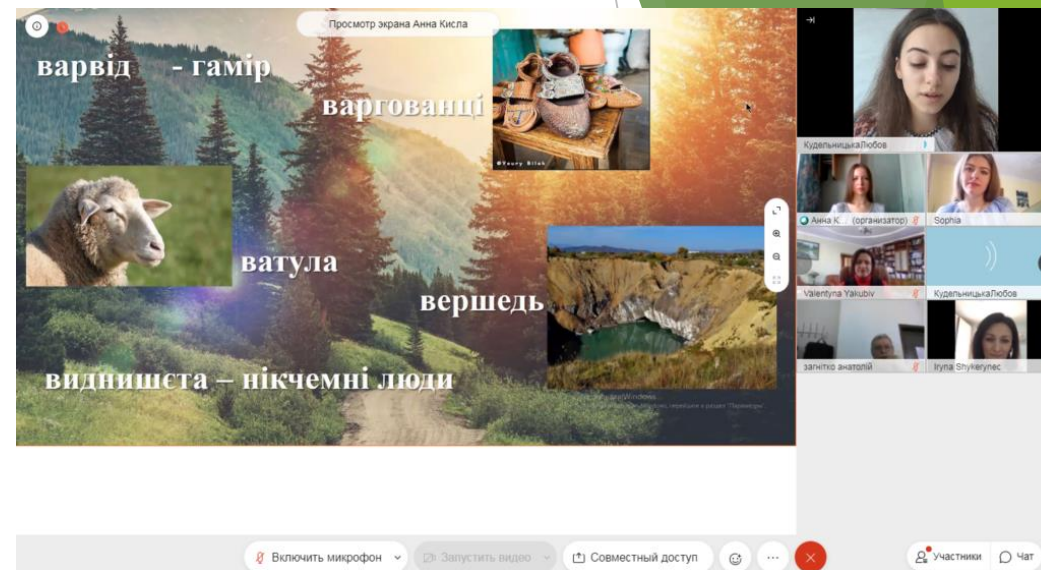
Професор Василь Ґрещук стверджує, що "суттєво розширює наші знання про мову, поряд із семантичною характеристикою реєстрового слова, ілюстративна частина словникової статті, що підтверджує виявлені лексичні значення діалектизму, унаочнює їх, водночас ще інформує про частоту та особливості вживання діалектизму в художніх текстах. Ілюстрації до кожного реєстрового діалектного слова дають змогу відстежити особливості і специфіку його використання в художніх текстах та визначити політ окремих письменників і художньої мови в цілому на ті чи інші діалектизи та їх значення, оскільки вони побудовані як можливий вибір контекстів усіх авторів, що у своїх творах вжили це діалектне слово.

Словникова семантична характеристика діалектних слів на основі їх використання в художніх текстах ра-

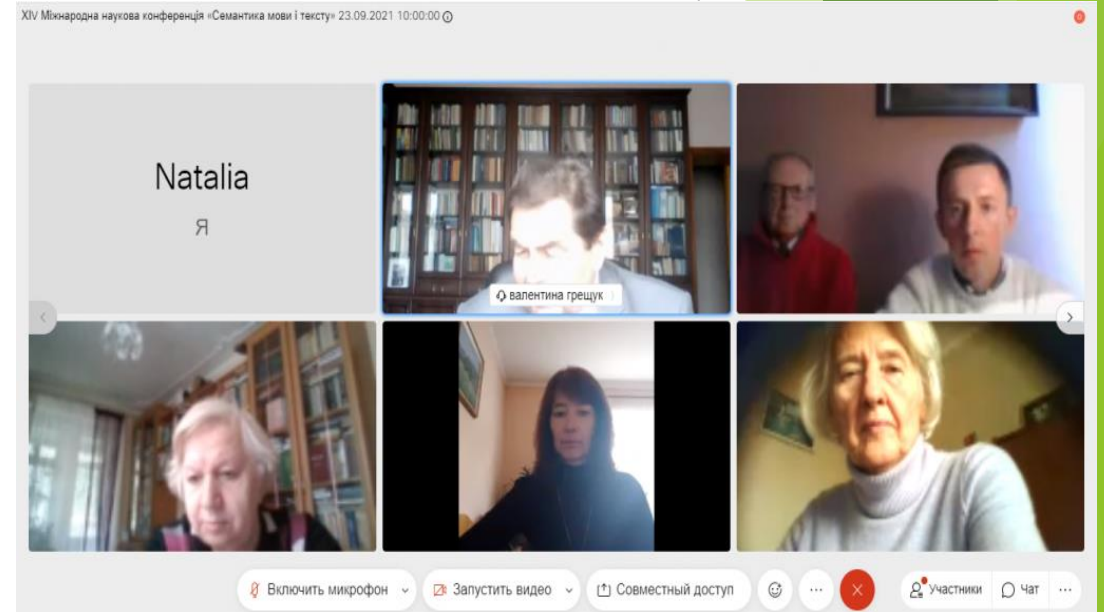
Словник «Гуцульська діалектна лексика та фраземіка в українській художній мові»

- ▶ У звітному році проведено *онлайн-презентацію II* тому словника «Гуцульська діалектна лексика та фраземіка в українській художній мові». Словник зацікавив багатьох.
- ▶ Інтерв'ю про словник від авторів взяла й опублікувала у «Галицькому кореспонденті» журналістка **Наталія Мостова** (стаття «**Файно набувалися: франківські науковці видали унікальний гуцульський словник**», 25.03.2021 р.).
- ▶ У цьому ж році основна робота співробітників була зосереджена над укладанням додаткового третього тому словника «Гуцульська діалектна лексика та фраземіка в українській художній мові», в якому лексикографічно інтерпретована буде **ОНІМНА ЛЕКСИКА**.

За звітний період співробітники нашого інституту взяли участь у наукових конференціях

1. Міжнародна наукова конференція «Стан і перспективи сучасної української діалектології» (до 100-річчя з дня народження професора І.О. Дзендзелівського) (Ужгород, 16 вересня 2021); доповідь «*Діалектна лексика в поетичних текстах Петра Мідянки*»
2. XIX Всеукраїнська ономастична конференція (з міжнародною участю, присвячена 100-річчю з дня народження Кирила Галаса) (Ужгород, 8-9 квітня 2021); доповідь «*Структурно-словотвірна характеристика мікротопонімів села Підпечери Тисменицького району Івано-Франківської області*»
3. Міжнародний науковий конгрес «Василь Стефаник і світова культура» (присвячений 150-річчю з дня народження письменника) (14-15 травня 2021); співдоповідь «*Епітетна характеристика персонажів у новелах Василя Стефаника*»
4. XIV Міжнародна наукова конференція «Семантика мови і тексту» (23-24 вересня); співдоповідь «*Семантичні парадокси діалектного слова*»

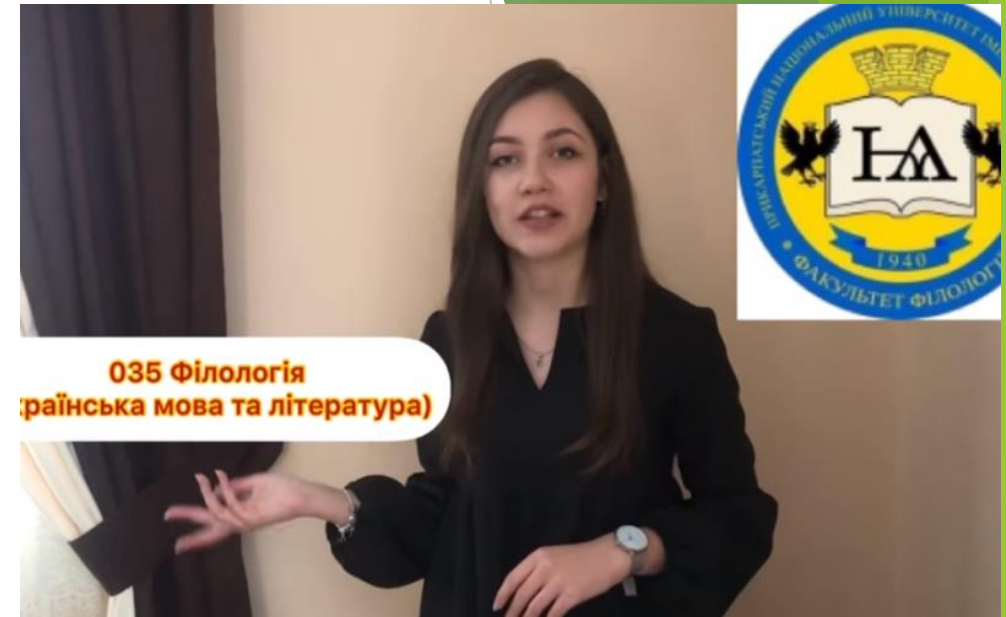

До друку також подано у цьому році матеріали:

- ▶ Грещук В, Грещук В. Епітетна характеристика назв частин тіла та одягу персонажів у новелах Василя Стефаника. *Науковий вісник Львівського університету імені Івана Франка* (до друку)
- ▶ Грещук Василь, Грещук Валентина. Епітет у новелах Василя Стефаника. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2021 р. 53 с. (до друку)
- ▶ Шкорута Г. Структурно-словотвірна характеристика мікротопонімів Івано-Франківської об'єднаної територіальної громади. Мова, література, культура у спектрі сучасних українознавчих досліджень, серія *Молода україністика*, Варшава (до друку)
- ▶ Грещук В.В., Грещук В.В. Порівняння у новелах Василя Стефаника. *Рідне слово в етнокультурному вимірі*: зб. наук. праць / Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка (до друку)

Профорієнтаційна робота

- ▶ Також зусиллями співробітників нашого Інституту спільно із здобувачами освіти Факультету філології активно проводиться профорієнтаційна робота:
- підготовка профорієнтаційних відеороликів із студентами;
- профорієнтаційно-виховні заходи «5 причин чому варто вступати на Факультет філології» (на базі Підпечерівського, Чорнопотоківського, Яблунського, Бабченського, Перегінського та інших ліцеїв);
- систематична профорієнтаційна робота зі старшокласниками Ріпненського ліцею Дубівської сільської ради, Шевченківського ліцею Вигодської селищної ради, Виноградівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №1.

Всю нашу роботу ми активно відображаємо на сайті нашого Інституту і в соцмережах.

► <https://nniu.pnu.edu.ua/>

Навчально-науковий Інститут українознавства
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

(0342) 59-60-02; (0342) 59-61-39
nniu@pnu.edu.ua

вул. Шевченка, 57
м. Івано-Франківськ

ПРО ІНСТИТУТ ▾ НАУКОВА РОБОТА ▾ ФОТОГАЛЕРЕЯ КОНТАКТИ КОРИСНІ ЛІНКИ УКРАЇНОЗНАВЧІ СТУДІЇ Архів випусків

Пошук ...

Головна > Історія

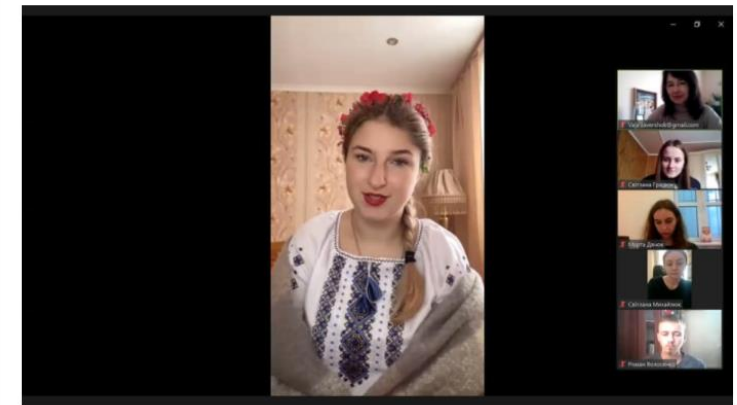
Історія

Інститут українознавства при Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

Регіональний науково-дослідний Інститут українознавства при Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника створений наказом Міністра освіти № 341 від 1 листопада 1996 року. Незважаючи на юний вік, Інститут українознавства заявив про себе як потужний осередок серйозних українознавчих студій. За перші роки тут підготовлено й опубліковано понад три десятки монографій та понад двох сотень статей у наукових часописах та збірниках. Інститут українознавства – ініціатор і співорганізатор низки міжнародних та всеукраїнських наукових конференцій.

Новини

Січень 2022						
Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

ГРУ 16
Творчо підбиваємо підсумки навчального року
Редагувати

Під керівництвом директорки нашого Інституту на підсумковому занятті з дисципліни "Стилістика і культура української мови" студентки групи Узсо-41 презентували дуже цікаве, творче завдання, де кожен зміг відтворити красу, багатство та функціональне розмаїття української мови. Бакалаврині писали сценарії, записували та монтували

[Читати далі](#)

Facebook post by Natalia Majzner:

Наталія Мажнер разом з Valya Greschuk і Олександром Грегірчик.
15 грудня 2021 р. о 13:48

Дуже швидко проходить час. Ось уже закінчується передостанній семестр навчання на факультеті філології Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника. Наша група, Узсо-41, отримала дуже цікаве, творче завдання, де кожен зміг відтворити красу, багатство та функціональне розмаїття української мови. Всім нам було дуже цікаво писати сценарії, записувати та монтувати відео, а потім ділитись ними із колегами. Я мала чудову нагоду разом із Олександром Грегірчик написати ... [Показати більше...](#)